

1.2. Meteorološka postaja v Javorniškem Rovtu

1.2. Meteorological station in Javorniški Rovt

Mateja Nadbath

V Javorniškem Rovtu, v Karavankah, je ena izmed padavinskih meteoroloških postaj Hidrometeorološkega zavoda.

Na meteorološki padavinski postaji v Javorniškem Rovtu so začeli z opazovanji in meritvami oktobra 1952. Prvi opazovalec je bil Ivan Noč; opazoval je do konca leta 1969. Tedaj je delo meteorološke opazovalke prevzela njegova žena Mira Noč in ga opravlja še danes (slika 1.2.1.). Postaja je od začetka postavljena ob opazovalkini hiši in ob elektrarni Javorniški Rovt, na nadmorski višini 940 m (slika 1.2.2.).

Na postaji že ves čas opazujejo meteorološke pojave in merijo višino padavin, višino snežne odeje ter višino novozapadlega snega.

Tako kot na vseh padavinskih postajah, tudi v Javorniškem Rovtu opazujejo važnejše meteorološke pojave; ti so: megla, nevihta, viharni veter in snežna odeja. Pri vseh napišejo tudi čim bolj natančen čas začetka in konca pojava. V primeru, da povzroči viharni veter ali kakšen drug meteorološki pojav škodo, opišejo opazovalci tudi nastalo škodo.

Slika 1.2.1. Opazovalka Mira Noč 30. 11. 2000 (foto: Mateja Nadbath)

Figure 1.2.1. Observer Mira Noč on 30th of November 2000 (photo: Mateja Nadbath)

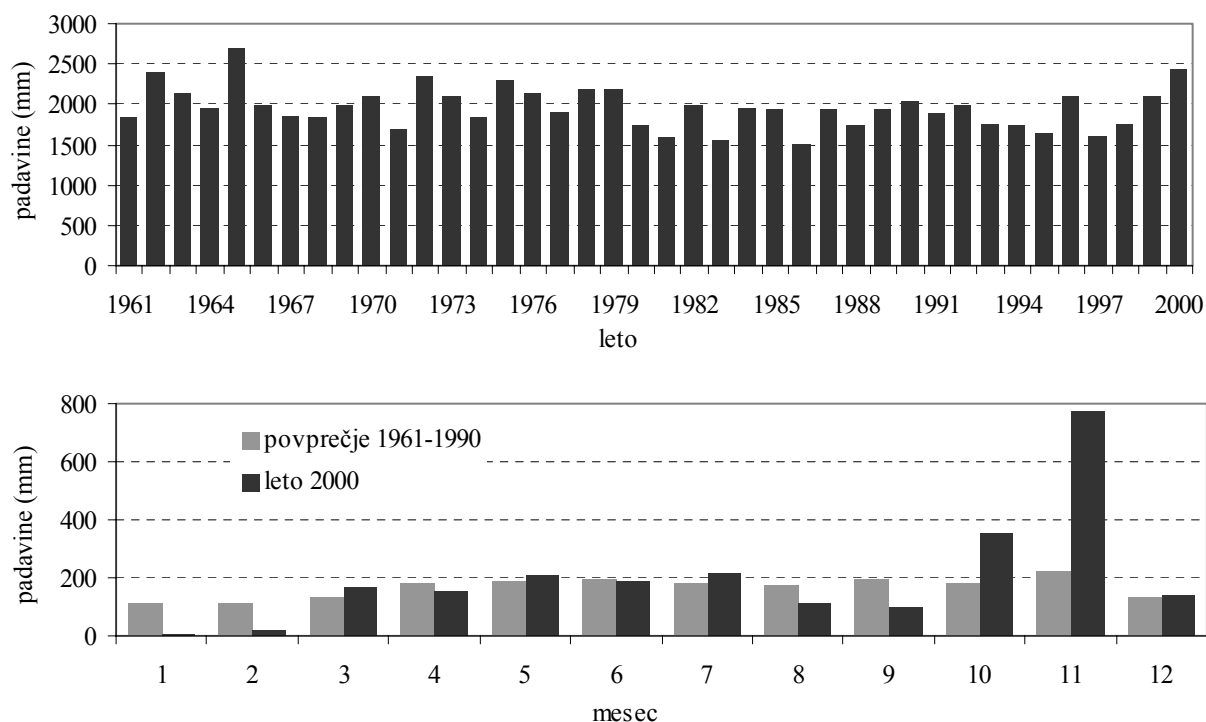

Slika 1.2.2. Ombrometer in ombrograf za opazovalkino hišo in nad potokom Javornik, 30. 11. 2000 (foto: Mateja Nadbath)

Figure 1.2.2. Rain gauge and recording rain gauge near the observer's house and stream Javornik, on 30th of November 2000 (photo: Mateja Nadbath)

Tudi v Javorniškem Rovtu višino padavin merijo z dežemerom (ombrometrom). Opazovalka vsako jutro ob 7. uri izmeri višino padavin iz dežemera, to je vsota padavin od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve; podatek pripiše dnevni meritvi. Na ta način opazovalci izmerijo dnevno višino padavin. V poletnem času, ko pomaknemo uro za eno uro naprej, opazovalci merijo ob 8. uri, torej vedno merijo ob 7. uri po srednjeevropskem času. Poleg višine padavin, na padavinski meteorološki postaji opazujejo tudi obliko ali vrsto padavin: dež, sneg, dež in sneg, toča, rosa, slana, dež, ki zmrzuje, babje pšeno, sodra, ivje in ploha. Opazovalci pri vsaki vrsti padavin podajo tudi točen čas začetka in konca in njihovo intenzivnost ali jakost.

Od leta 1966 merijo višino padavin na meteorološki postaji Javorniški Rovt tudi z ombrografom. Ta instrument zvezno riše višino tekočih padavin in prikaže kdaj v dnevu je deževalo in kako intenzivno. Ombrograf je potrebno v zimskih mesecih ogrevati, da deluje, sicer bi ob nizki temperaturi zmrznil in se poškodoval. Kljub temu, da ima ombrograf gretje, to ni dovolj močno, da bi talilo snežne padavine in zato z njim ne merijo trdnih padavin (snega), pač pa le tekoče.

Slika 1.2.3a.,b. Letna višina padavin od 1961 do 2000 (a.) na meteorološki postaji Javorniški Rovt in mesečna višina padavin v dolgoletnem povprečju in leta 2000 (b.). Letna višina padavin je bila najvišja leta 1965, namerili so 2696 mm. Leto 2000 je po višini padavin takoj za prej omenjenim letom, padlo je 2419 mm padavin. November 2000 je bil najbolj namočen mesec v Javorniškem Rovtu od leta 1961 do sedaj; namerili so kar 776 mm padavin.

Figure 1.2.3a.,b. Yearly precipitation from 1961 till 2000 (a.) on meteorological station Javorniški Rovt and monthly average precipitation in period 1961-1990 (povprečje 1961–1991) and in year 2000 (leto 2000) (b.). In year 2000 fell 2419 mm precipitation, in year 1965 was fallen even more – 2696 mm of precipitation. In November 2000 was fallen the biggest amount of precipitation per month - 776 mm - in the period 1961–2000.

Kadar je na padavinski meteorološki postaji snežna odeja, opazovalci izmerijo vsako jutro ob 7. uri debelino snežene odeje. Za merjenje uporabljajo snegomer, to je leseni ali kovinski meter s skalo razdeljeno na centimetre. Ko zapade nov sneg v času od 7. ure prejšnjega dne do 7. ure dneva meritve, opazovalci izmerijo tudi višino novozapadlega snega.

Na padavinski postaji Javorniški Rovt opazovalka od decembra 2000 opazuje tudi trajanje snežne odeje na Belski planini. Podobna opazovanja potekajo še na šestih meteoroloških postajah v Zgornjesavski dolini.

SUMMARY

In Javorniški Rovt, in Karavanke, has Hydrometeorological Institute of Slovenia one of their meteorological station. It began to operate in October 1952 and it is still active. It has the same location all the time. From the beginning on precipitation, snow cover and new snow cover are measured and meteorological phenomena are observed. First observer was Ivan Noč, since 1970 his wife Mira Noč is observing and measuring.